

Kirkenyt

Sparkær & Gammelstrup kirker

April – august 2021

7. årgang - Nr. 1

Store Bededag

Bededag, som også kaldes store bededag, og falder altid fredag før 4. søndag efter påske. I dag forbinder mange dagen med varme hveder, forår og konfirmationer, men dagen var oprindeligt tiltænkt bøn og faste.

Store bededag har ikke sin oprindelse i de bibelske fortællinger som de fleste andre helligdage. Dagen, som er en særlig dansk helligdag, blev nemlig indført i 1686 af biskoppen i Roskilde, Hans Bagger, og han kaldte dagen: *Ekstraordinær Almindelig Bededag*.

Bededagen blev varslet allerede aftenen før, når kirkeklokkerne ringede kl. 18.00 som et signal til, at kroer, boder og øvrige forretninger skulle lukke. Næste dag skulle *alle* komme i kirke, i ordentlig tid og ædru. Alle skulle faste, indtil gudstjenesterne var afsluttede, og i øvrigt afholde sig fra arbejde og anden verdslig ”fordærvelse.”

Tilmed var det forbudt at rejse, medmindre man var ansat i postvæsnet. På store bededag ringede kirkeklokkerne ind til hele tre gudstjenester, og fasten sluttede først efter den sidste gudstjeneste. Herefter kunne folk genoptage arbejdet.

Et rygte fortæller, at det var Christian den 7.'s livlæge, Johan Friedrich Struensee, som indførte store bededag, da man fejlagtigt betragter den som en kompensation for alle de helligdage, der blev afskaffet med reformen i 1770. Men det er ikke rigtigt. Helligdagen er næsten 100 år ældre og blev til, fordi biskoppen ønskede at samle nogle af alle landets bods- og bededage.

Før Reformationen var der mange flere helligdage i Danmark end de 11, som vi har i dag. For man fejrede fx også konger og helgener. Men under Reformationen gjorde Martin Luther bl.a. op med helgendyrkelsen, og det betød, at mange af helligdagene blev afskaffet. Senere følte kongerne dog et behov for, at i urolige tider, at få folk til at bede for landet, og derfor blev der indført mange bods- og bededage igen.

I slutningen af 1700 tallet vurderede det danske kancelli så, at der igen var for mange helligdage. Man mente nemlig, at folk havde

---

mistet respekten for dagene, og at de i stedet for bøn og kirkegang blev brugt til druk, spil og verdslig fordærvelse. Derfor fandt den seneste ændring i antallet af danske helligdage sted med Helligdagsreformen i 1770. Og i oktober det år underskrev Christian den 7. forslaget om at afskaffe ni og flytte to af de eksisterende helligdage. Men store bededag var ikke én af disse 11 helligdage, og siden har man ikke ændret på antallet af helligdage i Danmark.

Traditionen med varme hveder

Traditionen kan dokumenteres tilbage til 1800-tallet, men den er muligvis ældre. Da bagerne som alle andre ikke måtte arbejde på Store bededag og komme helligdagen i hu, kunne de ikke levere friskbagt brød på bededagen. Derfor bagte de hvedeknopper, aftenen forinden, som folk så kunne spise lune. Heraf opstod altså den skik, som de fleste af os kender i dag, at man spiser varme hveder aftenen inden bededag.

Konfirmation

De fleste kirker i Danmark afholder konfirmationer store bededag, og det plejer vi også her i Sparkær-Gammelstrup. Sådan blev det ikke sidste år, og sådan bliver det heller ikke i år. Årsagen er den samme. Grundet Corona restriktioner er konfirmationerne skubbet frem til slutningen af juni.

Men det er nu trist med en tom kirke på en ellers glædelig og festlig dag. Derfor afholdes der gudstjeneste med flaget hejst og forhåbentlig blå himmel store bededag. - Anja Nadybal

Gammelstrup Kirke og Corona

Kirkens størrelse og indretning gør desværre, at vi med de nuværende restriktioner ikke kan holde almindelig gudstjeneste i kirken. Ved dåb, bryllup eller begravelse bedes man kontakte sognepræst Anja Nadybal for yderligere oplysninger. Vi håber snart at kunne afholde gudstjenester, og derfor omfatter gudstjenestelisten også kommende tjenester i Gammelstrup. Vi må henvise til opslag på **kirkedøren** og beklager, at nogen må gå forgæves.

Lisbeth Madsen

Årets konfirmander

Gammelstrup Kirke:

19.06 kl. 10.30

Mille Weidmann

Birkesevej 13

7850 Stoholm

Sparkær Kirke:

19.06 kl. 12.30

Jennifer Brøndum Østerdal

Billingvej 5, Sparkær

8800 Viborg

Jonas Nielsen

Lundgårdsvej 41, Sparkær

8800 Viborg

Kirkevandring

2. pinsedag vil der være kirkevandring i samarbejde med Stoholm sogn og Daugbjerg-Mønsted-Smøllerup sogne.

Vi begynder i Gammelstrup kirke kl. 09.00 med morgensang. Herfra går vi til Stoholm Kirke, hvor vi fejrer nadver.

Ca. kl. 11.00 når vi frem til velsignelsen og sidste salme i Smøllerup Kirke. En mere nøjagtig beskrivelse af indhold og tidspunkter vil blive fremlagt i god tid inden turen. Anja

Da Sparkær Kirke fik pyntet juletræ

Minikonfirmander:

Det var nogle hyggelige timer, da Sparkærs minikonfirmander indtog kirken. Vi så julefilm, og hyggede med minipizza og juice. Dertil fik vi øvet Fadervor.

Gangen efter havde børnene lavet julepynt i skolen, som kirkens juletræ blev fint pyntet med. Vi hørte julemusik, øvede Fadervor, læste juleevangeliet og spiste honninghjerter.

Desværre, og i sidste øjeblik, blev julens gudstjenester aflyst landet over. Jeg havde glædet mig meget til at kunne vise det fine pyntede træ frem til julegudstjenesterne.

Som det ser ud lige nu, er der desværre ikke mulighed for at have hverken konfirmander eller minikonfirmander, grundet retningslinjer for kirken.

Anja

Gudstjeneste og grill i præstegårdshaven

Der bydes velkommen til gudstjeneste for store og små, unge som ældre i præstegårdshaven søndag den 30. maj fra 16.00-18.00. Bagefter sørger menighedsrådet for lidt godt på grillen.

Medbring selv stole eller tæpper. Vi slutter kl. 18.00. Max 50 deltagere.

Anja

Fællessang i Gammelstrup Kirke

Gammelstrup Kirke byder velkommen til to aftener i fællessangens navn, onsdag den 13. juni og onsdag den 4. august.

Sammen skal vi synge et udvalg af kendte danske sange og salmer. At synge sammen skaber glæde, og hvor har vi savnet at synge i kirken.

Anja

Rokade i menighedsrådet

Ny formand og nye kirkeværger! Vi har i menighedsrådet haft en mindre rokade, idet Lone Friis Hansen har ønsket at trække sig fra formandsposten. På vores møde i marts blev dette imødekommet. Den nye formand for menighedsrådet er derfor nu: Lisbeth Madsen.

Jeg vil gerne sige tusind tak for tilliden. Og - Ja, det er noget af en opgave, jeg har sagt ja til. Lone har gjort et fantastisk arbejde som formand og altid været en god støtte. Jeg glæder mig til, at vi alle i menighedsrådet fortsat skal arbejde sammen om opgaverne vedr. kirken, således vi stadig har to smukke og unikke kirker her i Sparkær-Gammelstrup sogn.

Formandsrokaden har bevirket, at der også er kommet nye kirkeværger ved begge kirker - se vejviser side 7.

Lisbeth Madsen

Vejviser

Menighedsrådet

Formand:

Lisbeth Madsen

tlf.: 21 60 75 87

mail: borrisgaard@mail.tele.dk

Kasserer:

Henrik Peder Jacobsen

tlf.: 40 45 31 90

mail: gammelstrup@pc.dk

Næstformand og kontaktperson:

Lise Hald

tlf.: 23 28 69 17

mail: liseogco@gmail.com

Kirkevæрге i Sparkær:

Kent Hougaard

tlf.: 42 20 48 01

mail: aklmkent@gmail.com

Kirkevæрге i Gammelstrup:

Vagn Kristensen

tlf.: 23 26 20 37

mail: mail@toftegaardagro.dk

Lone Friis Hansen

tlf.: 21 30 13 48

mail: lonefriishansen@mail.dk

Deadline på næste Kirkenyt er den 1. august 2021. Indlæg og foto modtages gerne og sendes til ana@km.dk

Tryk: Søe Knudsen Offset

Sognepræsten

Anja Nabydal

Præstebakken 9,

Sparkær

8800 Viborg

Tlf.: 29 33 64 07

E-mail: ana@km.dk

Mandag er fast fridag, og der henvises til Domprovstiets vagt-telefon: 70 22 03 03

Ved særlig akut behov kontakt mig gerne.

Følg os på:

sparkaer.dk/kirken

Personale

Graver & kirketjener:

Kenneth Enggrob

telf.: 51 21 73 56

mail:

sparkaer.graver@gmail.com

Organist:

Jens Bøgestrand

tlf.: 42 52 80 48

mail: jbogestrand@gmail.com

Kirkesanger: Thea Tegtmeyer

tlf.: 30 22 29 61

mail:

theategtmeyer@hotmail.com

Gudstjenesteliste: April 2021 - august 2021

Dato	Sparkær	Gammelstrup
18-04-2021	14.00	
30-04-2021 St. Bededag	09.15	10.30
09-05-2021	10.30	09.15
13-05-2021 Kr. Himmelfart	10.30	09.15
23-05-2021 Pinsedag	10.30	09.15
24-05-2021 2. Pinsedag		09.00 Kirkevandring
30-05-2021	16.00 + Grill i præstehaven	
13-06-2021	10.30	
16-06-2021		19.00 Sangaften
19-06-2021	12.30 Konfirmation	10.30 Konfirmation
27-06-2021	09.15	10.30
11-07-2021	10.30	09.15
25-07-2021	10.30	
04-08-2021		19.00 Sangaften
08-08-2021	09.15	
22-08-2021	09.15	

*Alle gudstjenester varetages af Anja Nadybal - dog af
Anna-Christine Bruhn Elming den 18. april og 22. august*